

سرشناسه	:	برازش، مهین دخت، ۱۳۳۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	بسته مدیریت کلاسی، کتاب کار و تمرین فارسی دوم دبستان
مشخصات نشر	:	تهران: مرآت، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۰ ص: ۲۱ × ۲۹ س.م.
شابک	:	978-600-7541-68-5
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبای مختصر
شناسه افزوده	:	تکلو، مریم، ۱۳۳۸-
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۷۸۵۷۰۰

کتاب کار و تمرین فارسی دوم دبستان

بسته مدیریت کلاسی

ناشر	:	مرآت
دبیر و طراح مجموعه	:	محرم نقی زاده
مؤلفین	:	مهین دخت برازش، مریم تکلو
مسئول اجرایی تولید محتوا	:	سارا نوری
دستیاران علمی	:	فاطمه اصل سلیمانی، مرضیه ساویر
تایپ و صفحه آرایی	:	اعظم حق جو
تصویرسازی و طراحی جلد	:	سمانه عظیم، مریم گوماریان
ناظر چاپ	:	علی مسبوق
لیتوگرافی	:	اندیشه برتر
چاپ و صحافی	:	اندیشه برتر
نوبت چاپ	:	اول، ۱۳۹۴
تیراژ	:	۸۵۰۰
قیمت	:	۱۲۵,۰۰۰ ریال

آدرس: تهران، خیابان کریمخان زند، ابتدای خردمند شمالی، ساختمان شماره ۸۰

تلفن: ۰۲۱ - ۸۵۶۷۰ پیامک: ۰۲۱۸۵۶۷۰ پایگاه اینترنتی: www.meraat.ir

دفتر مرکزی مرآت

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی برداری یا نقل مطالب بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد.

فهرست

چهار	مقدمه ناشر
شش	مقدمه مؤلف
۹	هفته آموزشی ۱
۱۵	هفته آموزشی ۲
۱۷	هفته آموزشی ۳
۲۱	هفته آموزشی ۴
۲۵	هفته آموزشی ۵
۲۹	هفته آموزشی ۶
۳۳	هفته آموزشی ۷
۳۷	هفته آموزشی ۸
۴۱	هفته آموزشی ۹
۴۵	هفته آموزشی ۱۰
۴۹	هفته آموزشی ۱۱
۵۳	هفته آموزشی ۱۲
۵۷	هفته آموزشی ۱۳
۶۱	هفته آموزشی ۱۴
۶۵	هفته آموزشی ۱۵
۷۱	هفته آموزشی ۱۶
۷۵	هفته آموزشی ۱۷
۸۱	هفته آموزشی ۱۸
۸۷	هفته آموزشی ۱۹
۹۷	هفته آموزشی ۲۰

بسته آموزشی در اسناد بالادستی چه جایگاهی دارد؟

در اسناد بالادستی نظام تعلیم و تربیت کشورمان در چند سال اخیر، حول موضوع تأثیر به کارگیری بسته‌های آموزشی در افزایش کیفیت آموزش در مدرسه، تأکید زیادی شده است. برای آشنایی با این جایگاه، به دو راهکار زیر از سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می‌توان اشاره کرد:

راهکار ۳-۹- توسعه مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی در انجام امور مربوط به تولید، چاپ و توزیع مواد و منابع آموزشی در چارچوب سیاست‌های آموزش و پرورش با تأکید بر سیاست تولید بسته‌های آموزشی و سیاست چندتألیفی در کتاب‌های درسی.
راهکار ۹-۲۱- حاکمیت برنامه‌محوری به جای کتاب‌محوری و تولید بسته آموزشی در برنامه‌های درسی با رعایت اصل معلم‌محوری.

بسته مدیریت کلاسی چیست؟

«بسته مدیریت کلاسی» به عنوان یک بسته آموزشی شامل طرح درس، کاربرگ، کتاب کار و تمرین، محتوای دیجیتال و آزمون‌های پیشرفت تحصیلی، مجموعه‌ای همسو از رسانه‌ها و ابزارهای آموزشی را تشکیل می‌دهد که در قالب یک بسته حداقلی تا حداکثری، با رویکرد نگرش سیستمی در فرایند آموزشی مدرسه و در راستای اهداف برنامه درسی، برای پایه‌های مختلف تحصیلی، طراحی و تدوین شده است. منظور از رویکرد سیستمی در مدارس، تدوین «اهداف قصد شده» در قالب طرح درس، تسهیل «اهداف اجرا شده» در قالب ابزارهای آموزشی «بسته مدیریت کلاسی» و ارزیابی از «اهداف کسب شده» در قالب آزمون‌های پیشرفت تحصیلی و بازخوردهایی است که با برگزاری این آزمون‌ها در اختیار اعضای مدرسه قرار می‌گیرد. در واقع، «بسته مدیریت کلاسی» بستری فراهم می‌سازد تا مدارس برای انتخاب ابزارهای مناسب آموزشی برای استفاده معلم در کلاس درس، آزادی عمل حداکثری در اختیار داشته باشند؛ بنابراین، در قالب این بسته، ابزارهای آموزشی متنوعی طراحی و به مدارس پیشنهاد می‌شود تا مدیران، مسئولان آموزشی و معلمان مدرسه با توجه به نیازهای موجود در مدرسه، ابزار مناسب را برای تحقق اهداف آموزشی خود انتخاب نمایند و با بررسی نتایج کسب شده در آزمون‌ها، از اثربخشی ابزارهای به کار گرفته شده در کلاس‌های درس، آگاهی پیدا کنند. (برای آشنایی بیشتر با «بسته مدیریت کلاسی» به کتاب مرجع خانواده و یا سایت meraati.ir مراجعه نمایید.)

کتاب کار و تمرین چیست؟

کتاب کار و تمرین، محتوایی متنوع و حداکثری است که در قالب تکلیف، تمرین و فعالیت، فرایند یادگیری دانش‌آموز در بیرون از کلاس درس را عمق و توسعه می‌دهد. کتاب کار و تمرین، در جایگاه یک کتاب تکلیف، فرصت خلق موقعیت‌های یادگیری را در خانه دانش‌آموز فراهم می‌کند. دانش‌آموز به کمک کتاب کار و تمرین می‌تواند کلیدواژه‌ها و مفاهیم کتاب درسی را عمق بیشتری دهد و ورزیدگی بیشتری در آن کسب کند.

از جمله ویژگی‌های این کتاب به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

- تمرین‌ها و فعالیت‌های کتاب کار و تمرین، ادامهٔ منطقی تمرین‌ها و فعالیت‌های کاربرگ بر اساس حیطه‌های محتوایی کتاب درسی است.
- کتاب کار و تمرین از طریق ارایهٔ تمرین‌های متنوع و متناسب با سطوح مختلف حیطه محتوایی و شناختی به تعمیق یادگیری و تقویت آموخته‌ها در ذهن دانش‌آموز کمک می‌کند.
- کتاب کار و تمرین با حاشیه‌های مرتبط و جذاب تلاش دارد پلی بین مفاهیم کتاب و پیرامون دانش‌آموز برقرار نماید.
- کتاب کار و تمرین، از پیش‌دانسته‌ها و پیش‌آموخته‌های دانش‌آموز، برای ساخت دانش جدید بهره می‌گیرد.

کتاب کار و تمرین چگونه طراحی شده است؟

کتاب کار و تمرین، میدان اندیشه و عمل است. طراحی این کتاب به گونه‌ای صورت گرفته تا فعالیت‌ها در کنار تمرین‌ها قرار گیرند و تمرین‌ها، فعالیت‌های مختلف را پشتیبانی کنند. در طراحی کتاب کار و تمرین تلاش شده است تا دانش‌آموز با پاسخ‌گویی به فعالیت‌های متنوع و تمرین‌های گوناگون، در قالب یک کتاب، کار و تمرین را در کنار یکدیگر تجربه کند و با کمک سایر اجزای «بسته مدیریت کلاسی» کیفیت یادگیری خویش را ارتقا بخشد.

باید توجه داشت که تنوع و کثرت سؤال‌ها در کتاب کار و تمرین، به معنای اجبار معلم برای پرداختن به تمامی این سؤال‌ها در کلاس درس نیست. گاهی اوقات اولیای دانش‌آموزان این گونه تصور می‌کنند که معلم خوب، معلمی است که تمام سؤال‌های کتاب کار و تمرین را در کلاس حل کند، در صورتی که حتی طراحان «بسته مدیریت کلاسی» نیز در تألیف کتاب کار و تمرین چنین هدفی را دنبال نمی‌کنند. این معلم است که با توجه به شرایط کلاس درس و پیشنهادهایی که در قالب کتاب معلم «بسته مدیریت کلاسی» ارایه شده است، تشخیص خواهد داد که توجه به کدام سؤال‌ها ضروری است و کدام سؤال‌ها در بهبود وضعیت کلاس تأثیری نخواهند داشت. در این مواقع تأکید بیش از اندازه از جانب اولیا جز آن که با ایجاد آشفتگی در ذهن دانش‌آموز و به وجود آوردن چندبرنامگی در تدریس معلم، بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموز تأثیر منفی ندارد نتیجه دیگری به بار نمی‌آورد.

از جمله اهداف طراحی کتاب کار و تمرین «بسته مدیریت کلاسی» بهبود فرایند یاددهی-یادگیری توسط معلم است. زمانی می‌توان از بهبود فرایند یاددهی-یادگیری سخن به زبان آورد که بتوان ابزار مناسب را به شیوه‌ای مؤثر به کار گرفت. شاید بهترین مرجع در مورد چگونگی استفادهٔ مؤثر از کتاب کار و تمرین، معلمانی باشند که از این ابزار «بسته مدیریت کلاسی» استفاده و متناسب با ویژگی‌های مختلف دانش‌آموزان و نحوهٔ تدریس خود، کارکرد جدیدی برای این ابزار آموزشی تعریف کرده‌اند. به همین منظور، بخش ویژه‌ای در پایگاه اینترنتی مرآت، پیش‌بینی شده که معلمان محترم می‌توانند علاوه بر ارتباط دوسویه با دپارتمان علمی درس مربوطه، تجربه و یا پیشنهاد موردنظر خود را در استفاده از «بسته مدیریت کلاسی» را با ذکر نام و مشخصات در این قسمت، ثبت کنند. بخشی از این تجربیات که موضوعات کلیدی در دستیابی به تدریسی مؤثر و موفق را شامل می‌شوند، در کتاب معلم «بسته مدیریت کلاسی» به چاپ خواهد رسید.

این کتاب «طرح سامان بخشی دفتر تکنولوژی و انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش» مورد تأیید قرار گرفته است.

سخنی با همکاران، اولیا و دانش‌آموزان عزیز
سلام،

ما اعتقاد داریم «فارسی» مادر همهٔ درس‌هاست.

ما انسان‌ها برای انتقال مقصود و منظور خود از «زبان» که از نعمت‌های خاص خداوند است، استفاده می‌کنیم. یکی از اهداف اصلی دورهٔ اول دبستان «زبان‌آموزی» است که محتوای آن در کتابی به نام «فارسی» تهیه و تدوین شده است. ما نیز همسو و همراه با اهداف آموزش و پرورش در دو کتاب «کار و تمرین» و «کاربرگ» متن‌ها و فعالیت‌هایی را برای دانش‌آموزان عزیز در نظر گرفته‌ایم و امیدواریم با انجام این فعالیت‌ها هر چه بهتر و سریع‌تر به اهداف خود در درس زبان‌آموزی دست یابید.

کتاب کار و تمرین فارسی

مطالب این کتاب در ۲۰ هفتهٔ آموزشی تنظیم شده که محتوای مطالب هفتهٔ اول مروری بر آموخته‌های کلاس اول دانش‌آموزان است. از آن پس مطالب هر هفتهٔ آموزشی با متن «خواندن» آغاز می‌شود. این متن‌ها با استفاده از واژگان مهم (املائی و معنایی) متون کتاب درسی نوشته شده است بر مفاهیم اخلاقی و آموزش غیرمستقیم مهارت‌های زندگی تأکید دارد. این واژگان مهم با نام «واژگان طلایی» در کنار صفحه به صورت کم‌رنگ با خط تحریری آمده است و فرصتی است تا دانش‌آموزان با پررنگ کردن آن برای نوشتن با خط تحریری آمادگی لازم را کسب نمایند. سؤالاتی با عنوان «فکر کردن» زمینهٔ مناسبی برای تقویت درک مطلب فراهم می‌کند.

«جستن» عنوان فعالیت‌هایی است که دانش‌آموز را به جستجوی کلمات وامی‌دارد و مهارت نوشتن کلمات با املائی صحیح را تقویت می‌کند.

«نوشتن» فعالیت‌هایی را در بر می‌گیرد که علاوه بر تقویت املا، نوشتن جملات با ساختار درست را به طور غیرمستقیم آموزش می‌دهد. «پرسش و جستجو» با طرح سؤالاتی متناسب با مفاهیم هر درس، روش‌های جستجو، تحقیق و پژوهش را گام‌به‌گام دنبال و موقعیت‌هایی فراهم می‌کند تا دانش‌آموز به راحتی مطالب موردنظر را جمع‌آوری و تنظیم کند و به این کار علاقه‌مند شود.

در پایان هر هفتهٔ آموزشی جدول خودارزیابی دانش‌آموز قرار دارد که در آن انتظارات آموزشی مربوط به آن درس آمده است. دانش‌آموز با مطالعهٔ این انتظارات و بررسی میزان یادگیری خود و ثبت آن در جدول به دانسته‌ها و نادانسته‌های خود اشراف پیدا می‌کند و با هدایت و راهبردهای معلم با برنامه‌ریزی صحیح به پیشرفت تحصیلی دست می‌یابد.

شایسته است که معلمان محترم به موازات آموزش هر درس، صفحاتی از کتاب کار و تمرین را به عنوان تکلیف خانه در نظر بگیرند تا یادگیری مطالب عمیق‌تر شود.

خدا یار و یاورتان باشد.

مهین دخت‌برازش